

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Ewa Blumczyńska

po rozpoznaniu w dniu 09 lutego 2024 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą
w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 07 lutego 2023 r.,

sygnatura akt V C 1900/20

1. oddala apelację,

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego rozstrzygnięcia o kosztach do dnia zapłaty.

Ewa Blumczyńska

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pozwem z 9 października 2020 r. (data wpływu do sądu) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S., na rzecz powoda kwoty 16.648,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 maja 2020 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że w dniu 10 kwietnia 2020 r. poszkodowany D. M. poniósł szkodę komunikacyjną dotyczącą pojazdu marki P. (...) o nr rej. (...). Powód nabył wierzytelność z tytułu wskazanej szkody, a następnie sporządził prywatną wycenę techniczną. Bezstronna opinia wykazała kosztorysową wartość przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody w wysokości 39.758,02 zł. Roszczenie powoda w kwocie 16.648,74 zł stanowi różnicę pomiędzy kosztorysowaną wartością naprawy a kwotą wypłaconą przez pozwanego.

W ustawowym terminie pozwany (...) S.A. z siedzibą w S. złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany przyznał, że wypłacił odszkodowanie za uszkodzenia przedmiotowego pojazdu na podstawie kalkulacji kosztów naprawy. Z uwagi na brak potwierdzenia wymiany części zamiennych w kalkulacji ujęto przeciętne ceny rynkowe, uwzględniające stan i wiek pojazdu. Zdaniem pozwanego, jeżeli dokonano naprawy, powód nie może dochodzić hipotetycznych kosztów naprawy, ustalonych metodą kosztorysową, gdyż możliwe jest ustalenie rzeczywistej wysokości szkody po przedłożeniu rachunków i faktur VAT. Należne odszkodowanie nie może bowiem wykraczać ponad rzeczywiście poniesioną szkodę. Nadto pozwany wskazał, że oferował poszkodowanemu zorganizowanie naprawy pojazdu (z rabatem 8 % na całość naprawy), z czego poszkodowany nie skorzystał.

W piśmie z 15 kwietnia 2021 r. powód wskazał, że pozwany przywołuje jedynie argumenty mające na celu przedłużenie postępowania, stojące w sprzeczności z jednolitą linią orzeczniczą Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. W toku postępowania likwidacyjnego nie wykazano, aby w pojeździe zamontowane były inne części niż nowe oryginalne, a co za tym idzie nie ma podstaw do ustalenia kosztorysowej wartości naprawy pojazdu na podstawie innych części. Nie ma przy tym znaczenia wiek pojazdu oraz możliwość uzyskania rabatów w sieci naprawczej pozwanego, gdyż poszkodowany może dokonać wyboru zakładu naprawczego na wolnym rynku a istotnym jest jedynie to, żeby koszty naprawy nie były nadmierne, nie odbiegały od średnich tendencji na danym rynku lokalnym.

W piśmie z 16 grudnia 2022 r. (data wpływu do sądu) powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, sprzeciwiając się rozliczeniu szkody jako całkowitej, gdyż pozwany ani w toku postępowania likwidacyjnego ani w toku postępowania sądowego nie podnosił rozliczenia szkody jako całkowitej. Nagła zmiana stanowiska jest całkowicie nieojajalna wobec poszkodowanego a szkoda powinna podlegać rozliczeniu jako szkoda częściowa.

Wyrokiem z dnia 07 lutego 2023r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu :

- 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.648,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 maja 2020 r. do dnia zapłaty,***
- 2. kosztami procesu obciążył w całości pozwanego, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.***

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył pozwany zaskarżając wyrok w części

pkt 1 i w pkt 2 zarzucając naruszenie przepisów :

- 1). postępowania w postaci art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów w postaci sporządzonej w sprawie opinii biegłego i pominięcie, że koszt naprawy przy użyciu części jakości Q przekracza wartość pojazdu według stanu sprzed szkody w związku z czym odszkodowanie stanowi różnica wartości pojazdu przed i po szkodzie;
- 2). prawa materialnego w postaci art. 363 § 1 1 kc poprzez jego niezastosowanie.

Przy powyższych zarzutach wniósł o :

1. zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez zasądzenie kwoty 890,72 zł oraz oddalenie powództwa w pozostałym zakresie i rozstrzygnięcie o kosztach procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania prowadzonego na skutek apelacji, w tym kosztów 75% zastępstwa procesowego według norm przepisanych w związku z wstąpieniem do sprawy nowego pełnomocnika.

W odpowiedzi powód wniósł o :

1. oddalenie apelacji;

2. zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie należało zaznaczyć, że Sąd Okręgowy nie zmienił i nie uzupełnił ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy oraz nie przeprowadzał postępowania dowodowego a także nie ocenił odmiennie dowodów przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy uznając, iż ustalenia te zostały poczynione przez ten Sąd na podstawie zgromadzonego i prawidłowo ocenionego materiału dowodowego, co dało podstawę Sądowi Okręgowemu do ich przyjęcia za własne bez potrzeby ich powtarzania (art. 387§2¹ pkt 1 kpc). Przy tym zaznaczenia wymaga, że ustalenia faktyczne istotne dla przedmiotu rozstrzygnięcia ostatecznie były bezsporne między stronami w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W świetle tych ustaleń Sąd Okręgowy przyjął za własną również ocenę prawną Sądu I instancji nie znajdując podstaw do jej podważenia w jakimkolwiek zakresie (art. 387§2¹ pkt 2 kpc).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. upatrywanego przez apelującego w dowolnej oceny dowodów w postaci sporządzonej w sprawie opinii biegłego i pominięciu, że koszt naprawy przy użyciu części jakości Q przekracza wartość pojazdu według stanu sprzed szkody wskazać należało, że taki sposób konstruowania wymienionego zarzutu nie może odnieść skutku (tak też Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 14 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139). Ocena dowodów dokonana przez Sąd drugiej instancji może być przedmiotem kontroli instancyjnej, jednakże można ją podważyć tylko wówczas, jeżeli w świetle dyrektyw płynących z art. 233 § 1 k.p.c jest rażąco wadliwa albo oczywiście błędna. Ocenie dowodów przeprowadzonej w rozpoznawanej sprawie takich zarzutów postawić nie można. Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnej oceny zebranego materiału i słusznie przyjął opinię biegłego z dziedziny techniki samochodowej P. B. (k.100-185,211-215) jako podstawę ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy podzielił ocenę tego Sądu, że opinii biegłego została sporządzona fachowo i przez osobę kompetentną, posiadającą dostateczną wiedzę niezbędną do sporządzenia opinii. Przy tym, że biegły w sposób rzetelny odniósł się do tezy dowodowej sprecyzowanej przez Sąd, wyjaśnił w jaki sposób dokonał kalkulacji naprawy pojazdu uszkodzonego. Biegły wykazał, jakie koszty są konieczne do przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody, przy czym wyliczenie kosztów naprawy przedstawił w czterech wariantach: z użyciem części oryginalnych bez rabatów i z rabatami oraz

z użyciem części Q bez rabatów i z rabatami. Już tylko dodatkowo zaznaczyć można było, że na gruncie niniejszej sprawy zasadnym było przyjęcie przez Sąd Rejonowy trzeciego wariantu kosztów naprawy – z użyciem części Q i bez rabatów. Pozwany w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nie kwestionował opinii. Natomiast powód podważał wyliczenie przez biegłego wartości pojazdu w stanie sprzed szkody oraz w zakresie kosztów naprawy. Niemniej po sporządzeniu przez biegłego opinii uzupełniającej żadna ze stron nie kwestionowała stanowiska biegłego. Jednocześnie Sąd Rejonowy zaznaczył, że z opinii biegłego wynikało, że w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do rozliczenia szkody jako całkowitej z uwagi na to, że koszt naprawy przewyższał wartość pojazdu przed szkodą. Niemniej wskazał, że żadna ze stron nie wносиła o zmianę kwalifikacji szkody. W konsekwencji słusznie przyjął, że szkodę należało rozliczyć jako częściową. Niewątpliwym bowiem pozostało, że był związany stanowiskiem stron. W tym względzie istotnym było, że pozwany pomimo wiedzy uzyskanej w wyniku przeprowadzonego postępowania związanego z likwidacją szkody, czy nawet w wyniku postępowania dowodowego przeprowadzonego w niniejszej sprawie podtrzymywał swoje pierwotne stanowisko odnośnie rozliczenia szkody częściowej. Już tylko ubocznie zaznaczenia wymagało, że ubezpieczyciel dokonując kwalifikacji szkody w toku postępowania likwidacyjnego ma możliwość choćby wstępnego dokonania wyliczenia wartości pojazdu przed szkodą, kosztów naprawy pojazdu oraz wartości pojazdu po szkodzie, w tym może decydować o klasyfikacji szkody jako całkowitej lub częściowej.

W świetle powyższego zarzut naruszenia prawa procesowego okazał się bezzasadny. Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa materialnego sformułowanego przez apelującego

jako niezastosowanie przez Sąd Rejonowy art. 363 § 1 kc w pierwszym rzędzie wskazać należało, że zgodnie z tym uregulowaniem zasadniczo naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Wyjątkiem od tej reguły jest sytuacja, w której przywrócenie do stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty. W takiej sytuacji roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Przy tym w obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych ma zastosowanie zasada pełnego odszkodowania wyrażona w art. 361 § 2 k.c., a na podstawie art. 822 § 1 kc ubezpieczyciel z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej wypłaca poszkodowanemu świadczenie pieniężne w granicach odpowiedzialności sprawczej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego.

W związku z tym niewątpliwym pozostało, że zgodnie z uregulowaniem zawartym

w art. 824¹§1 kc kwota mająca być wypłaconą przez zakład ubezpieczeń nie może być wyższa od poniesionej szkody. Zatem każdorazowo czynnościami podejmowanymi przez ubezpieczyciela formułowana jest ocena - czy koszt restytucji (czyli przywrócenia do stanu poprzedniego) jest dla zobowiązanego nadmierny. Jednocześnie zaznaczenia wymagało, że w oparciu o praktykę orzeczniczą Sądu Najwyższego można było przyjąć, że szkoda całkowita ma miejsce wówczas, gdy koszt naprawy pojazdu przekracza wartość pojazdu sprzed szkody (tak np.: wyrok z dnia 29 stycznia 2002 r., sygn. akt V CKN 682/00, postanowienie z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. akt III CZP 76/05).

W tym kontekście oraz na gruncie ustaleń faktycznych były podstawy do przyjęcia, że po stronie poszkodowanego przedmiotowym zdarzeniem wystąpiła szkoda całkowita. Co do zasady nieopłacalność naprawy jest bowiem przesłanką do kwalifikacji tzw. szkody całkowitej a w konsekwencji podstawą do odszkodowanie ustalanego tzw. metodą dyferencyjną (różnicową) polegającą na ustaleniu wysokości odszkodowania poprzez pomniejszenie wartości pojazdu w stanie przed uszkodzeniem o wartość pozostałości powypadkowych (wraku pojazdu).

Jednakże żadna ze stron nie wносиła o zmianę kwalifikacji szkody z częściowej na całkowitą, zatem należało rozliczyć szkodę jako częściową – tak jak wnosił o to powód, co zostało zaakceptowane przez pozwanego i w ten sposób rozliczone. Powód żądał zapłaty kwoty 16.648,74 zł tytułem dopłaty do odszkodowania za koszty naprawy uszkodzonego pojazdu. Zatem – jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy - w oparciu o opinię biegłego - koszt naprawy uszkodzonego pojazdu wynosił 51.723,81 zł. W konsekwencji zasadne okazało się roszczenie powoda w sytuacji gdy pozwany wypłacił jedynie 23.109,28 zł.

Podsumowując - w ocenie Sądu Okręgowego – na gruncie przedmiotowej sprawy nie było podstaw do przyjęcia, że wystąpienie szkody całkowitej – dawałaby podstawy do ograniczenia roszczenia powoda. Koszty powstałe z powodu zakwalifikowania przez pozwanego szkody jako częściowej, są kosztami, za które odpowiada zakład ubezpieczeń, bowiem błędna kwalifikacja szkody i naprawa pojazdu była wynikiem jego działania. Podkreślenia wymagało, że powstanie kosztów przewyższających wartość szkody doszło na skutek niedochowania staranności przez pozwanego przy podejmowaniu działań ustawowo przewidzianych. Natomiast pozwany, jako ubezpieczyciel - zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 36 ust.1 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003.124.1152 z późn zm.) zobowiązany był do ustalenia odszkodowania i jego wypłacenia w granicach swojej odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym w granicach ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

W świetle powyższego bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia prawa materialnego, co skutkowało oddaleniem apelacji w pkt 1 wyroku, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 kpc..

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., która oznacza, że strona przegrywająca proces

ponosi jego koszty i na żądanie obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej koszty niezbędne do celowej obrony jej praw. W niniejszej sprawie wobec oddalenia apelacji, to pozwany jest stroną przegrywającą. Na koszty powoda w niniejszym postępowaniu złożyła się wyłącznie kwota z tytułu zastępstwa procesowego. Zatem Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. art. 391§ 1 kpc przy uwzględnieniu uregulowania zawartego w § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 r. poz. 1800, z późn. zm.).

Sędzia Ewa Blumczyńska